

ФОП ЛУНЯЧЕК ВАДИМ ЕДУАРДОВИЧ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Керівник проєкту «Professional
Development»

Вадим ЛУНЯЧЕК

21.04.2023

**ПРОГРАМА
ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ**

«Використання цифрових сервісів в організації змішаного навчання ЗЗСО»
(курси тривалістю – 60 години (2кредити ЄКТС))

Розробники програми:

д.пед.н., доц. Собченко Тетяна Миколаївна

Харків
2023

Цільова аудиторія: педагогічні і керівні кадри закладів загальної середньої освіти.

Тривалість програми: 60 годин – 2 кредити Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (ЄКТС).

Форми реалізації програми: очно-дистанційна або дистанційна (за вибором слухачів).

Документ про засвоєння програми: сертифікат.

Мета програми: Формування інформаційно-цифрової компетентності педагогічних працівників щодо організації змішаного навчання в ЗЗСО.

Досягнення поставленої мети передбачає виконання таких **завдань**:

1. Ознайомлення із становленням змішаного навчання в Україні, його моделями та здійсненням їхнього вибору, з використанням цифрових сервісів в організації навчання в ЗЗСО.

2. Забезпечення усвідомлення процесів цифрової трансформації в економіці, науці, суспільстві.

3. Ознайомлення з можливостями, обмеженнями, наслідками та ризиками використання цифрових технологій.

5. Формування інформаційно-цифрової компетентності педагогічних працівників ЗЗСО.

Напрями: використання інформаційно-комунікативних та цифрових технологій в освітньому процесі ЗЗСО, інформаційна та кібернетична безпека, розвиток інформаційно-цифрової компетентності.

Зміст і структура програми

Згідно з Рамкою цифрової компетентності педагогічних й науково-педагогічних працівників (проект) 2021, яка складена відповідно Європейської рамки цифрової компетентності викладачів важливість розвитку цифрових компетентностей педагогічних й науково-педагогічних працівників (вихователів закладів дошкільної освіти, вчителів початкової школи, вчителів різних навчальних предметів початкової, базової середньої, профільної середньої освіти, викладачів ЗП(ПТ)О, ЗФПО, ЗВО, ОППО, керівників всіх рівнів всіх освітніх систем), полягає в тому, що саме вони навчають та виховують молодь ХХІ століття, яка має не лише успішно реалізовувати себе в умовах цифрової економіка та суспільства, а і розбудовувати цю цифрову економіку і суспільство. Недостатній рівень цифрової компетентності педагогів унеможливорює формування високого рівня цифрової компетентності здобувачів освіти (випускників) всіх типів закладів освіти на всіх рівнях. Відтак існує потреба у формуванні відповідної цифрової компетентності в процесі підвищення їхньої кваліфікації.

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуся

Загальні компетентності:

- здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію, оперувати нею у професійній діяльності;
- здатність ефективно використовувати наявні та створювати (за потреби) нові електронні (цифрові) освітні ресурси;
- здатність використовувати цифрові технології в освітньому процесі.

Професійні компетентності: мовно-комунікативна, інформаційно-цифрова, психологічна, прогностична, інноваційна, організаційна, рефлексивна, здатність до навчання впродовж життя.

Очікувані результати навчання:

- знати історію розвитку цифрових технологій;
- знати як цифрові технології можуть підтримувати професійну комунікацію, співпрацю, творчість та інноваційність;
- вміти створювати та розміщувати цифровий навчальний контент;
- усвідомлювати та аналізувати можливості цифрових сервісів і платформ у організації змішаного навчання;
- вміти використовувати, фільтрувати, оцінювати, проєктувати та поширювати цифрові освітні ресурси;
- уміти здійснювати зворотний зв'язок у змішаному навчанні, ефективно, безпечно працювати з цифровими засобами та технологіями;
- дотримуватися вимог щодо захисту персональних даних та охорони прав інтелектуальної власності.

Модуль 1. Тема 1. Інформаційно-цифрові технології: термінологічний апарат, роль та місце цифрових сервісів у сучасній науці.

Нормативно-правова база, що регулює здійснення активного впровадження комп'ютерних освітніх технологій. Етапи впровадження та використання інформаційно-комунікативних технологій у процесі навчання в Україні. Завдання та тенденції інформатизації освіти.

Тема 2. Історія становлення й розвитку змішаного навчання

Змішане навчання нерозривно пов'язано з історією дистанційної освіти. Ученими запропоновано різні періодизації розвитку дистанційної, а як наслідок – і змішаної освіти. Етап «докореспондентського навчання» (20-ті рр. XVIII ст. – кінець XIX ст.), що пов'язаний із поширенням інформації на шпальтах газет із метою підвищення доступності освіти для різних верств населення; 2) етап «кореспондентського навчання» (кінець XIX ст. – 20-ті рр. XX ст.), коли з'явилися перші навчальні товариства й освітні організації, де навчання здійснювалося на відстані, тобто мало дистанційний характер; 3) етап «однобічної комунікації» (20-ті – 60-ті рр. XX ст.), що передбачав використання в

освітньому процесі перших технічних засобів навчання (слайди, кінофільми, радіопередачі тощо); 4) етап «двобічної аудіо- та відеокommунікації» (60-ті рр. XX ст. – початок 1990 рр.), який характеризувався значним удосконаленням технічних засобів навчання, зокрема радіозв'язку, кабельного і супутникового телебачення, телефонного зв'язку, пристроїв аудіо- й відеозапису, що забезпечило двобічний характер навчання й передбачало голосовий (voice-to-voice) та візуальний (face-to-face) контакт між суб'єктами освітнього процесу; 5) етап «інтерактивних комп'ютерних телекомунікаційних мереж» (90-ті рр. XX ст. – початок XXI ст.), який пов'язаний із появою нових технологій (World Wide Web), основними перевагами яких є можливість гіпермедійного подання навчальної інформації, здійснення швидкого і зручного зв'язку та інтерактивної взаємодії між усіма учасниками освітнього процесу.

Тема 3. Понятійно-термінологічне поле феномена змішаного навчання.

Дефініція «дистанційне навчання» (або «онлайн-навчання») як універсальна форма навчання студентів, яка передбачає здійснення їхньої взаємодії з викладачами за допомогою широкого використання комп'ютерних технологій незалежно від місця знаходження кожного учасника та часу, що забезпечує самостійність кожного суб'єкта та гнучкість освітнього процесу. Поняття «змішане навчання» як: підхід, у якому відбувається ефективне поєднання активної роботи студентів в аудиторії з технічними можливостями всесвітньої мережі Інтернет; система викладання, що поєднує в собі очне й дистанційне навчання, а також самонавчання студентів, забезпечуючи взаємодію між педагогом, студентами та інтерактивними джерелами інформації; освітня концепція, у межах якої здобувач отримує знання і самостійно (онлайн), і очно (офлайн); поєднання традиційної системи навчання й сучасної цифрової освіти; цілеспрямований процес передачі й засвоєння знань, умінь, навичок і способів пізнавальної діяльності людини, заснований на поєднанні технологій традиційного, електронного, дистанційного й мобільного навчання при наявності самоконтролю здобувачів за часом, місцем, маршрутами та темпом навчання.

Тема 4. Класифікації основних моделей змішаного навчання їх вибір, виклики, тенденції, перспективи.

Класифікації основних моделей змішаного навчання. Основні моделі змішаного навчання: 1) «ротаційна модель» («Rotation model»), що передбачає поділ усієї запланованої для студентів навчальної роботи на окремі частини, кожен з якої вони мають виконати на попередньо визначений так званий «станції» відповідно до інструкцій викладача; 2) «гнучка модель» («Flex»), в якій основною формою є онлайн-навчання. Під час реалізації цієї моделі студенти виконують навчальну діяльність під керівництвом закріпленого викладача відповідно до попередньо складеного індивідуального гнучкого графіка майбутньої роботи; 3) «особистісно орієнтована модель» («A la carte»), що передбачає вивчення студентами навчального курсу повністю в онлайн-режимі під керівництвом викладача, який теж працює лише в режимі онлайн.

При цьому навчальний онлайн-курс доповнюється іншим суміжним навчальним курсом, викладання якого відбувається очно в навчальних аудиторіях закладу вищої освіти; 4) «модель збагаченого віртуального середовища» («Enriched Virtual»), що вимагає вивчення студентами навчального курсу спочатку очно з допомогою викладача, а потім дистанційно шляхом опанування решти навчального матеріалу в режимі онлайн.

Вибір моделі змішаного навчання за Л.Фінком. Виклики, тенденції, перспективи моделей змішаного навчання.

Модуль 2. Тема 1. Цифрова компетентність сучасного педагога.

Диджиталізація усіх сфер життя. Поняття «цифрова грамотність», «цифрова компетентність». Цифрова платформа «Дія». Освітні серіали. Тест на проходження Цифрограм для громадян України, педагогічних працівників.

Тема 2. Цифровізація як нова реальність в Україні.

Виклики, перспективи, тенденції розвитку цифровізації в Україні. Можливості цифрової трансформації. Інформаційна війна та її складові. Небезпека цифровізації у XXI столітті.

Тема 3. Створення навчального цифрового контенту.

Поняття навчальний контент, цифровий контент. Створення навчального контенту: правила організації, платформи та програми навчання онлайн. Сервіси Edpuzzle, Canva, PowerPoint, Prezi, Genially, створення тестів Moodle, Kahoot.

Тема 4. Інтерактивні цифрові сервіси та інструменти.

Інтерактивне навчання, його мета та завдання. Умови організації інтерактивного навчання. Рівні інтерактивності.

Створення навчальних завдань на інтерактивних дошках Trello, Padlet. Створення інтерактивного відео за допомогою сервісу PlayPosit.

Використання сервісів Loupe Collage - для створення колажів, Loupe Card - для генерування листівок, Loupe Waldo - для створення онлайн гри на уважність, де потрібно знайти зображення на створеному колажі.

Модуль 3.

Тема 1. Організація зворотного зв'язку у змішаному навчанні. Створення та організація тестового контролю.

Комунікація у синхронному та в асинхронному режимах у змішаному навчанні. Створення майданчиків для зворотного зв'язку як важлива складова організації змішаного навчання. Забезпечення підтримки здобувачів в онлайн навчанні.

Цифрові сервіси та платформи, які можна використати задля організації комунікації: Viber, Telegram, Messenger, We Chat, Twitter, Email, Google Classroom, Trello, Edpuzzle, Flipgrid, Padlet, Mentimeter, Moodle тощо. Ведення блогу, як можливість організації зворотного зв'язку у довільній формі.

Тема 2. Створення презентацій, інфографіки, стендової доповіді.

Аналіз цифрових сервісів для візуалізації інформації. Правила створення та оформлення стендової доповіді (Piktochart, Venngage, Visual.ly, Easel.ly), створення інфографіки (Canva), створення презентації, скрінкастів, подкастів. Використання інтерактивних дошок (Padlet, Miro).

Тема 3. Сервіси для створення інтерактивних робочих листів.

Інтерактивні робочі листи. Створення інтерактивних робочих листів з використанням цифрових сервісів Canva, Wizer, Liveworksheets, Genially тощо.

Орієнтовний розподіл годин за видами діяльності

№ з/п	Тема Модуль 1	Кількість годин			
		ЛЗ	ПЗ	СР	Всього
1.	Інформаційно-цифрові технології: термінологічний апарат, роль та місце цифрових сервісів у сучасній науці.	2	2	2	6
2	Історія становлення й розвитку змішаного навчання	2	2	2	6
3	Понятійно-термінологічне поле феномена змішаного навчання	2	2	2	6
4	Класифікації основних моделей змішаного навчання їх вибір, виклики, тенденції, перспективи	2	2	2	6
	Тема Модуль 2				
1	Цифрова компетентність сучасного педагога	2	2	2	6
2	Цифровізація як нова реальність в Україні	2	2	2	6
2	Створення навчального цифрового контенту.	2	2	2	6
3	Інтерактивні цифрові сервіси та інструменти.	2	2	2	6
	Тема Модуль 3				
1.	Організація зворотного зв'язку у змішаному навчанні. Створення та організація тестового контролю		2	2	4
2	Створення презентацій, інфографіки, стендової доповіді		2	2	4
3.	Сервіси для створення інтерактивних робочих листів		2	-	2
Разом		34	38	36	58
Підсумковий контроль					2
Усього					60

Розподіл годин за видами діяльності має орієнтовний характер. Послідовність і кількість годин на вивчення окремих тем може змінювати суб'єкт підвищення кваліфікації у межах часу, передбаченого Програмою, з урахуванням індивідуальних потреб, професійного досвіду педагогічних працівників ЗЗСО.

Вибір форми організації освітнього процесу, методів і засобів навчання для досягнення результатів навчання, визначених Програмою, здійснює суб'єкт підвищення кваліфікації. Система та критерії оцінювання результатів навчання викладачів визначаються суб'єктом підвищення кваліфікації.

Рекомендована література

1. Коротун О., Кривонос О. Змішане навчання як основа формування ІКТ-компетентності вчителя. *Наукові записки*. Вип. 8 (II). С.19–23.
2. Лісецький К. А. Змішані і традиційні форми навчання. Новітні освітні технології : матеріали науково-практичної конференції. 2013. URL : <http://confesp.fl.kpi.ua/node/1156>.
3. Литвинов А. С. Педагогічний провайдинг інновацій в освіті : навч. посіб. Університетська книга, 2018. 265 с.
4. Морзе Н. В. Основні тенденції використання інформаційно-комунікаційних технологій в освіті. URL : <http://leader.ciiit.zp.ua/files/plan/2013/prez30.11.13.pdf>
5. Онлайн-безпека учасників освітнього процесу в умовах дистанційного і змішаного навчання : навч.-метод. посіб./С. О. Доценко, В. В. Ворожбіт-Горбатюк, Т. М. Собченко. – Харків : Вид-во «Ранок», 2021. – 192 с.
6. Провайдинг цифрового освітнього середовища. Методичні рекомендації до самостійної роботи здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти / Собченко Т., Доценко С., Ворожбіт-Горбатюк В., Лебедева В. Харків, 2021. 36 с.
7. Собченко Т. М. Використання цифрових інструментів у післядипломній педагогічній освіті. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія : «Педагогіка, соціальна робота»*. 2021. Вип. 1 (48). С. 384–386.
8. Собченко Т.М., Твердохліб Т.С. Диджитал сервіси в науково-педагогічних дослідженнях. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія : «Педагогіка, соціальна робота»*. 2021. Вип. 2 (49). С. 203-207.
9. Собченко Т. М. Формування професійної компетентності майбутніх учителів в умовах змішаного навчання. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2021. Вип. 35, т. 5. С. 282–287.
10. Теорія та практика змішаного навчання : монографія / В. М. Кухаренко та ін. / за ред. В. М. Кухаренка. Харків : Міськдрук, НТУ «ХПІ», 2016. 284 с.

11. Ткачук Г. В. Зарубіжний досвід реалізації змішаного навчання. Фізико-математична освіта. 2018. Вип. 1. С. 98–102.
12. Ткачук Г. В. Змішане навчання та особливості використання ротаційної моделі у навчальному процесі. Інформаційні технології в освіті. 2017. № 4 (33). С. 143–156.
13. Фандєєва А. Є. Змішане навчання як технологія змін та трансформації. *Народна освіта*. Електронне наукове фахове видання. Вип. 2 (32), 2017. URL : https://www.narodnaosvita.kiev.ua/?page_id=4544
14. Bonk C. J., Graham M. G. Moore. Pfeiffer. The Handbook of Blended Learning: Global erspectives, Local Designs. 2006. 624 p.
15. Fink L. Dee. A Self-Directed Guide to Designing Courses for Significant Learning. URL : <https://tinyurl.com/zmschsm>

Інформаційні ресурси

1. Дія. Цифрова освіта. Режим доступу : <https://osvita.diia.gov.ua/>.
2. Про освіту [Електронний ресурс] : Закон України № 2145-VIII від 05.09.2017 р. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1060-12>.
3. Про повну загальну середню освіту: Закон України № 463-IX від 16.01.2020 р. – Режим доступу : <http://ru.osvita.ua/legislation/law/2232/>.
4. Опис рамки цифрової компетентності для громадян України [Електронний ресурс] – Режим доступу : https://thedigital.gov.ua/storage/uploads/files/news_post/2021/3/mintsifra-oprilyudnyue-ramku-tsifrovoi-kompetentnosti-dlya-gromadyan/%D0%9E%D0%A0%20%D0%A6%D0%9A.pdf.
5. Рамка цифрової компетентності педагогічних й науково-педагогічних працівників (проект) [Електронний ресурс] – Режим доступу : https://osvita.diia.gov.ua/uploads/0/2629-frame_pedagogical.pdf.
6. Цифрова адженда України – 2020 / М-во економічного розвитку і торгівлі України. [Електронний ресурс] – Режим доступу : <https://ucci.org.ua/uploads/files/58e78ee3c3922.pdf>.

Примітка. Посилання на авторів програми є обов'язковим згідно до Закону України «Про авторське право і суміжні права».